

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Gróf Tisza István díszpolgársága.

Kamenica, 1913. július 27.

(h.) A munkapárt és ezzel a jelenlegi kormányrendszer diadalát jelenti azon körülmény, hogy a hódási választókerület — különféle nemzetiségektől lakta — községei egyenként gróf Tisza István miniszterelnököt díszpolgárrá megválasztották. A választás és a kormány iránti bizalomnak megszavazása egy-két község kivételével egyhangulag, de ezekben is 30—35 szavazattal 3—5 ellenében történt. Ezen esemény is bizonyítja, mennyire igaz az ellenzék ama állítása, hogy a kormány és ezzel gróf Tisza István lépten-nyomon kudarcot vall, s egymásután érik a megsemmisítő vereségek, s ha valahol sikerül a kormány iránti bizalmat megszavaztatni, úgy az csakis a hatóságok, szolgabírák, jegyzők pressziójának tudható be. No persze! Csakis így lehetséges, hogy a választókerületek, vármegyék, városok és községek egymásután a kormány mellett nyilatkoznak és az üdvözlők táborához még a szinmagyar Alföld — mint a 48-asok bevehetetlen vára(?) — is csatlakozik és gróf Tisza Istvánt mindenfelé díszpolgárrá választják, küldöttségileg üdvözlik és lelkesen ünneplik. Hát itt mindenütt a pressió, a terror működik?! És Károlyiék, Justhék mindent karba tett kezekkel, tétlenül nézik és türik?!

Szerintük könnyű minden ellenállás nélkül győzelmeket elérni?

Bármennyire is fáj az ellenzéknek gróf Tisza István és kormányának ünneplése, mégis kénytelen beismereni, hogy gróf Tisza Istvánnál tehetségesebb és erélyesebb államférfi még nem igen állott a kormány élén; kinek tehetségére, energiájára a jelenlegi viszonyok közepette, az országnak nagy szüksége van. Ő az, kiről a külföldi lapok s mérvadó tényezők is azt írják és mondják, hogy »szükség van az országnak oly államférfiura, ki — kivált a mostani időben, a mikor a kormány mélyreható és a közel jövőben megvalósítandó reformok bő programját dolgozta ki, — hogy az ország belső viszonyait konszolidálja.

Gróf Tisza az országban — adáz állapotok közepette, válságos helyzetben rendet teremtett s az ellenzék állandó tüntetése folytán tétlenné vált parlamentet, munkaképessé tette s rövid idejű ház- és jelenlegi miniszterelnöksége alatt, több oly fontos törvényjavaslat fogadtatott el és emeltetett érvényre, melyek az ellenzék obstrukciója folytán, testületek, városok, de sok esetben az ország kárára nem valósulhattak volna meg.

Hogy gróf Tisza István páratlan és tapintatos energiával tartja kezében az ország gyepöljét és azt az ország érdekében önzetlenül és bizton irányítja, immár ellenségei is beismerik s így politikai irányzatának hívei is napról-napra oly számban csatlakoznak diadalmas zászlója alá, hogy ma-holnap már alig lesz vármegye, választókerület s község az országban, hol neki

és kormányának hialmat ne szavaztak volna. Nem hiszem, hogy az ellenzék be ne látná, hogy a kormány mellett megnyilatkozott országos mozgalom és bizalom szavazás, a munkapárt és gróf Tisza István kormányrendszer helyességének elismerését jelenti. Ezt vallják a hódási választókerület — nemzetiségektől lakta — községek derék polgárai, kik gróf Tisza Istvánnak díszpolgárrá történt megválasztásával, a munkapárt és a kormány elveit nem csak vallják, de azokat nyíltan és fenhangon is hirdetik.

„Díszpolgárosító községek.”

E cím alatt támadta meg a »Pesti Hírlap« e hó 22-én a hódási járás 9 községét, azért, mert véleményüknek, meggyőződésüknek nyíltan mertek kifejezést adni, s megválasztották díszpolgárukká gróf Tisza István miniszterelnököt.

Kommandószóra! Ezt mondja a cikk. Felejté talán cikkező, hogy egy-két községben még talán lehet kommandóra csinálni ilyet, de 9 községben nem. Nem pedig különösen úgy, hogy a kilenc közül öt egyhangulag válasszon.

Tudta jól a hódási kerület, hogy mit tesz akkor, midőn díszpolgárának választotta gróf Tisza Istvánt, a volt házelnököt, a jelenlegi miniszterelnököt, a parlamenti rend helyreállítóját.

E választással akarták kimutatni, hogy mindenben egyetértenek a mostani kormány s annak elnökének politikájával. Evvel akarták dokumentálni, hogy mennyire elítélik az ellenzék rendet és munkát zavaró, politikának csufolt játékát.

Mert nagyon jól tudja kerületünk minden polgára, hogy munkára s nem gyerekes sipolás s dobolásra, parlament kerülgetésre választotta meg képviselőjét.

S ennek természetes folyamánya volt az, hogy díszpolgárának választotta gróf Tisza Istvánt, azt az embert, aki kötelességtudásától áthatva, minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel megszüntette azt a vizsás helyzetet, melyet az ellenzék a hon megmentésének ékes címe alatt teremtett.

A parlament rendjének helyreállítóját, a munka biztosítóját választotta meg tehát a hódási kerület díszpolgárának s ezen a tényen csak a rosszindulatu, irigykedő ellenfél találhat gáncsot.

Egy hódási választó.

— Gróf Tisza István cservenkai díszpolgárságához. Cservenka képviselőtestülete tudvalevőleg gróf Tisza István miniszterelnököt legutóbb tartott ülésén egyhangulag a község díszpolgárává választotta, mely alkalommal a következő megleghangu táviratot menesztették a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságu Gróf Tisza István, miniszterelnök Ur! Budapest.

Örömteljes ünnepe van ma községünknek, mert a lakosság érzelmeit mindig híven tolmácsoló képviselőtestületünk Nagyméltóságodat, azon honmentő, önzetlen munkálkodásáért, mellyel

minden honpolgár boldogulását előmozdítani és biztosítani kegyes volt, — községünk díszpolgárai sorába iktatta.

Midőn erről lelkes ünnepünk visszhangjaként Exellenciádnak hírt adni bátorkodunk, kérjük, hogy díszpolgárrá választását kegyesen elfogadni méltóztassék s biztosítjuk Nagyméltóságodat, hogy községünk minden lakójának szíve abban a hó imában egyesül: adjon az örök Hatalmaság Exellenciádnak hosszú életet hősies, nagy munkája eredményeinek szemlélésében.

Borovszky Ferenc, **Stefan József,**
 jegyző. bíró.

Ezen táviratra a miniszterelnök a következő válaszsürgőnyt küldötte:

Községi Előjáróság! Cservenka.

A község díszpolgárává történt megválasztásomat örömmel elfogadom és önöknek ezéért őszinte, meleg köszönetet mondok.

Tisza.

— A vaskutlak Latinovits Pálhoz. Vaskut község előjárósága eme levelet intézte Latinovits Pál orsz. képviselőhöz:

Méltóságos Képviselő Ur!

Folyó hó 16 án kelt nagybecsű sorait örömmel vettük, amelyből tudomásunkra jutott, hogy Méltóságodnak fáradságot nem ismerő nagybecsű, hathatós és befolyásos közbenjárása folytán a községnek egy igen fontos és sürgős ügye kedvező elintéztést nyert.

Fogadjon kérem Méltóságod szíves közreműködéséért hálás köszönetünket, nemcsak ezen, hanem már számtalan esetben élvezett nemes jóindulatáért.

Részünkről Méltóságodnak azon ígéretet tesszük, hogy a község és annak egyes lakosai iránt tanúsított értékes támogatásáért úgy leszünk hálásak, hogy Méltóságodnak és politikai meggyőződésének bármely körülmények között is tántoríthatatlan hívei leszünk.

Magunkat nagybecsű kegyeibe ajánlva, vagyunk Méltóságos Képviselő Urnak

Vaskuton, 1913. évi július hó 20-án
 legalázatosabb szolgálai:

Szathmáry József, **Kraszti József,**
 jegyző. bíró.

Keller Ferenc,
 II. bíró.

Grünfelder József, **Albert József,**
 esküdtek.

„Hol a közvélemény?”

Megmondja a két legutóbbi választás eredménye.

Huszon dr. Illés Józsefet egyhangulag választották meg munkapárti képviselőnek.

Berettyóujfaluban, a függetlenségiek ősi fészkében Cifra Kálmán ny. szolgabíró munkapárti programmal gyűrte le Balogh Tihámert ellenzékét. A harc heves, elkeseredett volt, s Cifrának csak 21 szótöbbséget juttatott. De az erkölcsi siker annál nagyobb, mert az ellenzéki vezérek, gróf Károlyi Mihálylyal, a pénzes zsákkal az élén fékevesztetten terrorizálta a választókat, akiknek többsége azonban — mint az eredmény mutatja — nem hagyta magát félrevezetni.

Csurogi közállapotok.

— Saját tudósítónktól. —

Csurog, 1918. július 28.

Igen, türelmetlenül kérdezzük a csurogi képviselőtestületet, hogy meddig tart még az a fölfordult állapot? Meddig engedi még a képviselőtestület értelmes zöme néhány képzett bölcsnek érvényesülését? Ezt annál nagyobb joggal mert községünk jó hírre mindannyian féltékenyek vagyunk s a botrányokból már nagyon is eleget élveztünk.

Büszkék voltunk képviselőtestületünkre, a mely néhány év alatt szebbnél szebbeket alkotott, bölcs irányítóra hallgatva a híres sárfészeket Bácsország legszebb községére emelte. Nagy anyagi áldozatot kívánt ez alkotó munka, de a rohamos fejlődés első sorban a képviselőtestület egyelértésének köszönhető. Igen: Egyelértés. Ismételjük e szót, e mindeneh alkotóját, mert ma már csak ajkainkon él, az is csak mint régi emlék, melyet feledni sehogys akarunk. Vslamikor ez valóság volt, ma egy törpe kis falusi rendszerű beliek foglalja el a helyét. Azelőtt a többség meghozta a maga határozatát s ezt a kisebbség tiszteletben tartotta. Akkor is volt vélemény nyilvánítás, mint a hogy ma is meg van hozzá mindenkinek a joga, csak hogy most nem mindenki meri a véleményét nyilvánítani, mert, ha annak a »néhányak« nem tetszik, úgy az a szegény képviselő, vagy előjárásági tag nyomban szaladhat a bírósághoz, hogy a személyes becsületén eseti otromba sértést megtorolja.

Ma az a »néhány« ha indokolatlan akaratát nem sikerült érvényre jutatni, vagyis, ha véletlenül kisebbségbe marad, ami ritkán fordul elő, — mert a fertőző betegség terjed, — nem tartja tiszteletben még a saját pártja hozzájárulásával hozott határozatot sem, hanem megfellebbezi. De nem fellebbezi meg, ha pl. a háza előtt aszfaltot épített a község, merr ezáltal a ház értékét néhány száz, vagy ezer koronával emeli, a mi neki egyetlen fillérébe sem kerül, vagy ha a község megváltja az egyesek utadóját, mert akkor »6« 40—60, esetleg 100 koronával is kevesebbet fizet, vagy ha a község leszállítja a legeltetési díjakat, és a saját lából, pótol néhány ezer koronát, mert akkor »6« 20—30 drb. marhat potom pénzért legeltet, vagy ha a gazdag hitközségek 40.000, 50.000 kor. segélyt kapnak, mert ezekre szükség van. Ilyenkor nem kérjük, hogy honnan veszi a község a pénzt? Ilyenkor a kisebbség is hallgat, mert a főciv érvényesült, »adiam, de kaptam is«. Ellenben, ha egy nyomorult, munkaképtelen öreg asszony a maga és 5—6 árva részére mérészel 10—15 koronát kérni, akkor felzudulnak s balkáni harcosoknak képzelve magukat, képesek lennének a szemét kikaparni annak, a ki igy »nel mer szavazni. Vagy, ha egy tisztviselő, a ki nyög a drágaság alatt, fizetést, vagy bármilyen dotációt kér, ha másként nem lehet ártani, hát fellebbeznek.

Pedig amióta a legeltetési díjakat a község részben megváltotta, a tej ára felszaladt 10 fillérről 24 fillérré, a marhahús 90 fill. ról 1 K. 40 fill. re, a sertésbús 1 kor. ról 1 K. 60 fill. re (mindez falusi negyedrendű kvalitás) pedig állat kivételünk egyáltalán nincs, ha csak nem számítjuk kivételnek azt, a mit néhány marhakereskedő a saját hasznára produkál. (magja van a képviselőtestületben is) Amióta pedig aszfalttal öntötték el a falut, azóta a lakásbérek csekély 100%-kat emelkedtek.

És ennek az összhangzatos munkának meg is van a maga dicső következménye. Ujabbán oly neveléses határozatok látnak napvilágot, hogy minden józan gondolkodású polgárnak piulnia kell miattok. Vegyünk csak elő egy diszpédányt, a sokból csak egyet, a legutóbbi közgyűlés csodaszülöttét.

A képviselőtestület u. i. nagy huzavona után kimondta, hogy nem várja be a tisztviselők kilakoltatását, hanem, ha már olyan nagynn muszáj, hát éoiit egz jobb közsépházát. Ugyanakkor a tervpályázatokra 3 jutalmat tűzött ki: 2000, 1000 és 500 koronás jutalmat. Ugyebár azt várják most, hogy közöljem ezek neveit, a kiket értelmiségük és szakitudásuk alapján a képviselőtestület a bírálóbizottságba legilletékesebbeknek talál? Nagyon sajnálom, de ilyen kívánságnak nem tehetek eleget. Legfeljebb egyet közölhetek, mert ez nekem is a legérdekesebben hangzik. Soralov Szteván! Tudja a f. olvasó, hogy ki ez a Soralov Szteván? A felebbezők pártvezére a kit érdeműs felebbezéseire azzal tüntetett ki a képviselőtestület, hogy pl. legujabbán egy meghozott határozat indokolását helyeselve mégis felebbez. Egyébként nem mondhatok róla semmi rosszat. Tisztességes polgárember, 20 hold körüli gazda. De — hogy minek fogja nézni a legnagyobb művészek által készített terveket, arra magam is kíváncsi vagyok. Szóval nem ért hozzá. De hát ez nem szégyen. Hogy az ő gondolatvilága nem terjed túl a maga szerény kis gazdaságán, azt a

mai viszonyok között inkább helyeselni lehet, mint rosszalni. Bár csak ne is lépné túl e vesélytelen határt. De igenis megszólást érdemel az a képviselőtestület, a mely hatalmi túltengésből hozzá nem értő embereket választ a bíráló bizottságba; még hozzá egyenesen a közs. jegyzővel, a község értelmi vezetőjével, azzal a közs. jegyzővel szemben, a kinek mindent, a mi szépet talál a szem a községben, az ő műizlésének köszönhető és a ki az egész építési programot Soralov Szteván nélkül dolgozta ki. És most Soralov Szteván értelmesebb lett, mint a község 15 éve működő jegyzője.

Hát ha van még egy ember, a ki ellenség, a közigazgatás államosításnak, jöjjön Csurogra, hallgassa végig a képviselőtestület üléseit, merem állítani, hogy rögtön megváltoztatja a nézetét.

De, Tisztelt Képviselő Urak, ne feledjék, hogy önök nem saját maguknak, hozzák a határozatokat — mert, ha úgy van, vágják is zsebre, — hanem mindannyiunk nevében. Ha Önök nem járulnak, mi lakosai a községnek igenis szűgyeljük magunkat, hogy nem találunk semmihez se hozzáértő embereket, hanem várják, hogy mások huzzanak ki a sárból.

Legyen immár vége az egyenetlevségnek és jöjjön a válvtett munka. Félre a személyeskedéssel.

P. L.

Bajai levelek.

Baja, 1913. július 27.

(Gyávaság-e, vagy észszerűség? — A szerelem öl!)

1.

Mostanában el-el tűnődöm egy érdekes eset tanulságain.

Mult vasárnap betörők jártak egy bajai kereskedő üzletében s elvittek mindent, ami értékes és könnyen elvihető.

Eddig sablonos, mindennapi történet az egész s igy megírva még a hirovatot sem tenné színesebbé.

De a hogy mégis ezen a helyen foglalkozom vele: annak mélyebben fekvő okai vannak.

Mindenesetre legszembetűnőbb jelenség a betörés teljes históriájában az a körülmény, hogy a betörők által okozott gyanus zajra a tulajdonos felébredt s az üzletbe nyíló ablakon keresztül *mukkanás nélkül* végignézte a jeles firmák egész munkáját . . .

Természetes, hogy sokan akadtak Baján — különösen a félnélkül természetű emberek között — akik a kereskedő »gyávaságán« csak mosolyogni tudtak és napokig ki nem fogytak az élcelődésből . . .

Nem kerestek semmiféle mellékkörülményt, ami ezt a »gyávaságot« megindokolta és teljesen érthetővé tehetné volna s nem is próbálták magukat hasonló helyzetbe beleképzelni, csak mosolyogtak az olyan ember filozófiával, aki örül, hogy *máson* esett meg a kacagató história, bár tisztán és világosan áll előtte: ha véletlenül *vele* történik mindez, — a legapróbb mozzanatig ugyanez lelt volna a lefolyása.

S épen azért (bár nem tudom — nem jártam utána — volt-e fegyver a kifosztott kereskedőnél? — aminthogy azt sem tudom teljes bizonyossággal, hányan voltak a betörők s ha csupán egy volt: erőben első látszatra is felülmúlta-e őt? — sőt azt sem állapítottam meg, vajjon az esetleges segélykiáltások eredményeül járhattak volna-e?) igazat adok a kereskedőnek és észszerűnek ismerem el fent leirt magatartását!

Pedig érzem, hogy elfogadhatóan csak akkor indokolhatnám meg ezt a nagyképtűsködésnek látszó megállapítást, ha hetet-havat öszehordanék a támogatására; noha, csak az ití a kérdés, vajjon egy vakmerő és *mindenre kész* gazemberrel szemben felveheti-e s illetve a győzelem esélyével veheti-e fel a harcot egy — mondjuk — hasonló erejű, — de éjszakai álmából felriasztott s — tegyük fel — amugy is *bé-kés hajlamu* ember?

Mert ha az eredmény, csak egy parányit is, már előre kétségesnek látszanék: akkor nem észszerűbb-e az ablakon keresztül »gyáván« végignézni a vagyoni károsodást, mint azonfölül esetleg egy drága emberi életet is odadobni az elvetemült betörő vadságának?!

Hiszen ilyen formán, vagy a rendőrség ügyessége, vagy a további szorgalmas munkálkodás révén, pótolható meg az elvesztett vagyon; de vajjon a könnyelműen feláldozott életet ki adhatta volna vissza a kifosztott kereskedőnek?

Senkiesem!
A gonyos mosolyú és fölényeskedő »jóbarátok« legkevésbé . . .

2.

Egy enervált idegzetű zenészkatona agyonlövi magát a féligmeddig fejletlen, alig 16 éves

szerelemese miatt s ugyanakkor egy fiatal gyerek. leány — egy szegény kis cseléd — beleöli szerelmi bánatát a Duna hívogató hullámaiba.

Az egyik eset Szabadkán történik, a másik minálunk, Baján. Tehát bátran leszögezhetjük: a csalódott szerelem és annak következményei minden társadalmi rétegben és minden városban egyforma tünetek között nyilatkoznak meg . . .

Azonban a nagy rejtélyt magát — ami az életet eldobó nagy elhatározást *megérthetővé* tenné — ezzel még nem oldottuk meg. És hiába is kutatók . . . Pedig rendszeren kicsinyes okok (a kis cseléd esetében képzelt csalódás, a katonában indokolatlan féltékenység) kergetik a szerencsétlen és betegesen nagyszerelmű embereket a halál csontos karjai felé . . .

Hej pedig, ha egyszer, csak egyetlen pillanatra, életre kelhetne az ilyen állított szívű, vagy víztől eltorzult szegény szerelmes ember és végig nézne a báméskodó, érzéketlen környezetben, vagy láthatná az istenített ideálnak a *már* nem neki szóló, inkább a tömeg felé irányított félig öntudatlan és mégis mesterkélte pózait s hallaná öszinteség nélküli álajajlásait: hogy menekülne vissza — ha lehetne még a könnyelműen cserbenhagyott és fájdalmas hazugságai mellett is gyönyörű életbe . . .

No de akármennyire kishitűségnek és ostobaságnak tartom is az e fajta elhamarkodásokat: meg tudom érteni őket s az ilyen eseten még sirni is lehet és tud is a korától elmaradt szentimentális ember.

Ha azonban a másik oldalára fordítom a szerelem érmét — mint az ezüstforintra, ha konyhagyufa között sokáig állott — csak elszomorító és fekete gyászvirágok virítanak felém. Kicsiny kényszerangyalok ártatlan képei, akik bűnbán fogantattak s bűn oltotta ki hivatlanul felolokolódó életüket is.

Pedig a legtöbbször nem a fellobbanó vér beteges indulatainak, hanem bárszonyosan meleg és légies érzéseknek köszönhetik életveszélyesüket és mégis meg *kell* halniok korán és az élet megismerése nélkül . . .

Tehát a szerelem mindenesetben csak ölni tud?!

Eh . . . lehetetlen tovább folytatnom ezt a témát! (Pedig, ugye lehet, van az éremnek — a szerelem csodaérmének — harmadik, negyedik oldala is? . . .)

Talán a rendőrség — mert hiszen kegyetlen és pénzsóvár angyalfarások után nyomoznak most Baján — hamarabb talál valami megnyugtató választ erre a kérdésre.

Ezidőszerint azonban még ott is csak titkolódní és nagyképtűsködni tudnak . . .

Nemó.

H I R E K.

Egykor . . . és most . . .

»En nem!« — És könny futott szemedre.
»En sem!« — És ajkunk csókbaforrt.
— A szerelmünk lefogja győzni
Az észet, akadályt és a kórt.
Szeretjük egymást szenvedéllgel,
Átálmodjuk az életet.
A mi frigyünknel e világon
Boldogabb, szentebb nem lehet! —

»En nem!« — És gúnygal felkacagtl.
»En sem!« — S mosolygott ajakam.
— A mi frigyünknek most már vége,
Hisz ezer akadály van.
Nem is szeretttük egymást soha;
És képzelődni nem szabad. . . —
»Igaz!« mondtuk együtt nevetve. . .
. . . S a szívünk csaknem megszakadt.

NYILASSY SÁNDOR

Kápolnásnyéki emlékeim.

Irtá: Vértési Károly.

(3)

A rózsatelep közelében, az angolkert utcai részén, belülről kerített, kívülről hozzátérhető helyen egy kőkereszt áll a szenvedő Jézussal, és »hol van az a fájdalom s. t. b. felírással.« A kegyelet a keresztet időnként fel felvirágosítja, ezidőben, rózsák nyílnak, rózsakoszorúval.

A park rendezése előtt teke-pálya is volt a kertben, csak a hült helyét látom most. Az egész Schweidel család gurított itt, leányok is, akik most boldog asszonyok.

A sodrony kerítéses tennis-pálya mellett elhaladva, a gazdasági kertben lépünk. A gyümölcsfák kisebb árnyat adnak, csak azt néztlük, hoznak-e?

A vízmerő kerekas kut mellett burgonya bokrok vannak virágzásban. Minden terményre

nézve jónak mutatkozik az esztendő. Legyen is, a nemzeti elbusulásban, nagy adózásban ránk fér egy kis jó. Érttem a burgonyával körített sültet s egyebet.

Az emelkedő hő, betérésre indít. A terem és a szobák képeit nézzük sorra. Van ezekből egész kalhatogusra való. A nagy ölü étterem falfestményei között felismerem Chillon várát, a genfi tópart régi érdekességét és a rajnai víz-esést. Sokat írtam rólu, mikor az Alpok hegy-birodalmában jártam Svájcban.

Nem kerüli el figyelmünket a nagy pohárszékeken felhalmozott sok ezüst evőeszköz, taccák és más asztaldíszek. Vagyont érnek. Van közöttük remek ötvösmunka is.

Földig érő tükrök mellett, között, kép, kép mellett van. Családi arcképek festésben. Első helyen a néhai való jó, Istenben boldogult id. Halász Gedeon férj és atya arcképe. Mellette a megdicsőült atya és nagyatyja, az aradi vértanu. Schweidel színes képe, festői huszár tisztú ruhában. Tojásdad alaku díszes arany keretbe van foglalva a ház urasszonyának: szül. Schweidel Annának a viruló leánykorbeli olajfestésű arcképe. Bájós szépség, kétoldalt fonatos hosszú hajfürtökkel. Idézem alkalmilag Frischler Károlynak a »Schweidel József élete« írójának ezt a mondását: »A vértanu leányai mind kiváló szépségek voltak.« Más komor arcú ösők, akik jobb világot láttak. A magyar szellemek kiválóbbjainak a képei sorakoznak ezek mellé. Továbbad, más helyen, történeteket ábrázoló értékes gobelinek, majd a természet fénypontjairól keretbe foglalt tájaknak muzeumszerű sorozata van, közből szobrok, a hős előd, vértanu tábornak zombori szobrának a kis mintája, Mátrai Lajos szobrász művész kezének az alkotása. Velencei, aranytöléses más szobrok, picinyített kiadású más szobrok. Egyik sincs érdekesség nélkül.

Utazásokról hozott szépművü emléktárgyak, szobadíszek, velencei tükör, török-, japán terítők, a kurta, kistermetű, mandula szemvágású lányok türelem munkái, beillatszerzett vánkoscák. Kisebbség nagyobb albumok fürdő- és hegyvidékekről, városokról kiránduló helyekről. A kandallón régi ütőóra, az idők mulására, az órák gyors repülésére emlékeztet.

A több szobára elosztott könyvtár, nagyobb figyelemre is méltó, benne sok diszpendány, az irodalom és a művészet korszakaitól, külföldi hírességeknek és a magyar nyelvű utaztatával. Erről a könyvtárról is áll a mondás: Mutasd meg a könyveidet és megmondom, ki vagy. Tehát megmondom: Tudásra törekvő.

A könyvtár mellett jól áll a fegyvertár. Keretes zöld posztóra akasztott kardok, pisztolyok, régi és új vadászpuskák. Vadászati trofeumok, agancsok, agyarak stb.

Ezenközben vendégek érkeznek ebédre. Kenessey Kálmán, ny. miniszteri tanácsos, Kápolnásnyék egyetlen diszpendára, a régi antik jellemek egyik utolsó hirmondója, jellegzetes magyar főúr, a Halász ház régi hű kipróbált barátja; nevelt fia: neczpáli Juszt József cs. és kir. kamarás és vele válogatott izléssel öltözve a neje: egri és nemeskürti Sebestyén Margit urasszony, aki nagy darab földnek a birtokosa. Gazdag, sokszegletű drágakövekből csillogó ékszereim meglátszik a jó mód; az asztalnál való elhelyezkedésnél, jobb szomszédomnak kerül. Jón urházi Urházy Sándor ref. lelkész, a keneteljes egyházi szónok, messzeföldön híres prédikátor, aranyászú papember, kinek a debreceni református templom színpadán volna helye. A tavalyi pünkösdi beszédében ügyesen szötte bele a zombori Schweidel-szobor létesítését, a Szentlélek által sugalmazott gondolatot. Honoratiorok is érkeznek a községből, az orvos, Spáth Henrik dr. és mások.

Asztalhoz ülünk. Gyógyvizet üvegek között még az apától öröklött, többszörös említésre is érdemes, régi jó bor, aféle aranyszínű nektár, igazán isteni ital, mely csakhamar szólásra nyitotta meg az ajkakat. Ki járna elől jobban más, mint Urházy, asztal fölött is a szó mestere. Követi őt a patriarchalis korában is a világgal haladó Kenessey, azután mi, akiknek illik megköszöni a ránk pazarolt szép szót.

Felköszöntőt felköszöntő követelt, a jóféle pezsgő hatása, a szívet melegítő érzések, magasabb szárnyra is emelik a szót. Mindenki talán mondani valót és mindenki ki tudja keresni magának azt, akihez kíván szállni, legtöbben természetesen, a ház finom lelkű urnójához.

Ráklevestől a fagyaitokig, a konyhaművészet remekei, az ókori lucullusi lakomákra emlékeztetőleg kerültek az asztalra. Az ebéd, akár lakodalmink is beillt. A régi, jó Farkasné főztje, süttötte, a száznak, szemnek ingere volt.

Fekete kávé közben, öt perccel három óra előtt, az inas, taccán, Juszt kamarásnak táviratot nyújt át, mely a Lukács—Désy pörnek ma délelőtt (jun. 2.) meghirdetett ítéletét tudatta. Tehát hamar értesülünk az eredményről. Volt, aki örült, volt,

aki haragudott, Már ilyenek vagyunk mi magyarok, soha sem tudunk egy fejjel gondolkodni.

(Folyt. köv.)

Szünidő.

— Irja egy 12 éves fiu. —

Igazolja: **Mersztorfné Nacsa Tessa.**

(4)

Sikerült tréfa volt a kanászgyerek rászédése is. Kezébe adtunk egy kis puskaporral töltött dohányszelencét, azzal az utasítással, hogy éjjeltájban rakjon tüzet a kút szélére és miután elmondott tiz »Miatyánkot« dobja bele az égő lángokba: Utána pedig rögtön nézzen bele a kutba, ott meglátja a rég óhajtott tündériszonyt, akitől kérhet bármit, megadja neki. Lépre is ment a csacsi és hűen teljesített mindent; de mikor a puskapor felrobbant, úgy megijedt, hogy futásnak eredt. Csufoltuk is eleget ha azzal állt elő, hogy rászédte, mert nem látott semmit. Megmagyaráztuk a tökfilkónak, hogy ez mind azért van, mert elszaladt s nem volt bátorsága a kutba nézni. De ő csak fejt ráta s azzal állt bosszút rajtam, hogy nem tanított továbbra is a karikássával pattogtatni és durrogtatni, amit ő olyan jól tudott, hogy szinte hangzott bele a határ. — Mondhatom mindez pompás mulatság volt. Egészen más mint odahaza, az az örökös lapdázás. Nem is hagyok békét apának, míg nem vesz nekünk egy puszta és tart annyi tehenet, lovat és hozzá nem fogad anyi bérest és kocsist, kikkel oly jól el lehet szórakozni. (Inkább vegyen a mamának kevesebb ruhát és kalapot mert azt hiszem azon a megtakarított pénzen mindez kitelene.)

De a szórakozás mellett tanultam is sokat (és még rám fogják, hogy rossz tanuló vagyok.) Lovat, ökröt hajtani, disznót etetni, krumpit kiszedni, babot fejteni, kukoricát morzsolni, de legfőképpen sokat segédkeztem a buzacéplésnél. Feri bácsi ugyan ráfogta, hogy csak tartóztatom az embereket, de azt nem vette számba, hogy miként foglalkoztatam a béreggyerekeket a vízfordásnál és a szalmarakásnál. Ő ezt játéknak vette és nem komoly munkának. Hogy a lusta fűtő az én biztatásomra tüzelt ugy a gépbe, azzal is sürgetve a munkát, persze elfelejtette. Még rám fogták, hogy attól repedt meg a gép úgy, hogy pár napi javításra volt szükség. Tejebe még a munkások is öszszidtak mert olyik hőségől izzadó leányt vagy legényt, friss kúvízzel lefecskendeztem. Tessék, én szánalomból tettem s nem kaptam érte elismerést. Nálunk egy tussért fizetni kell, ezek az ostobák még ingyen sem méltányolják. Elég az hozzá, sok jót teitem s nem volt érte köszönet. (De mit is várjon az ember a falusiak-tól?) Ráadásul még otthon is kikaptam. Azt hiszem, azok a csuf lányok irhattak valamit rólam apának, mert nagyon tájékozva volt a nyári mulatozásaimról (amire ők más kifejezést is találnak) Ő a kétszínűek! Csak kerüljenek elébem, lecsibálom a sok másit a fejükre, tudom Istenem! Azért vállaltam magamra sokszor az ő nyalánkságukat, (igaz, hogy kellő osztozkodásért) hogy most így befekettesek itthon? Várjanak csak! Majd eljön az én bosszum órája és akkor a két megdagadt arcuk (de nem a fogfájástól!) még soká fogja bizonyítani a szüniei szép napokat. Hadd legyen nekik is valami emlékü az én ottlétem után.

A legsajnosabb azonban, hogy idehaza vagyok ismét. Vége a szép vakációnak. Milyen hosszú fogakat csináltak én az itthon nyaralt pajtásaimnak. Már az ő irigykedésük is elég gyönyört okoz nekem. Olyanokat mondok, hogy távra marad a szája a sok városi, tapasztalatlan gyerekeknek.

Még előttem is sokszor olyan csodálatosnak büvösnek tetszik az egész dolog, mintha elébem varázsolta volna az egész nyarat egy gyorskezü hamis boszorkány. Mintha csak egy nehéz hosszú álom lett volna a sok csinytevés, mi akkor szokott kinézni előzőleg a latin órára készülődöm. Olyan hihetetlen és mégis oly jó érzés vissza-gondolni a turpiságokra. Egész évben át ezekkel fogom traktálni a barátaimat. Ha pedig a tanárom kihív a földrajzból a legnagyobb szakértelemmel fogom leírni a pusztát, a hozzá tartozó kellekekkel ki nem felejtve a cséplőgépet és vízi fecskendőt sem melynek célja a fáradt izzad munkákásokat felfrisíteni. (Tudom, hogy egyest fog feleletemre adni a többiek nagy irigységére.) Ez a tudás mind elvitathatatlan bizonyítéka az én nyaralásomnak. Ámbár néhány rongyos nadrág, kifoltzott kabátujj, egypár talpatlan cipő lyukas harisnya szerteszét foszlott szalmakalap, zuzodás a térdemen, kék folt az arcomon szintén elég tanúság, hogy én valósággal a pusztán vakációztam. De se baj!

Elég ha ép kéz-láb kerültem haza! Mégis annyiban meg hallgattam a mama tanácsát. De azért váltig szid, korhol, mert a fehérneműm nagyrészt elhagytam, zsebkendőt, gyallért nyak-

kendőt egyet sem hoztam vissza, ezeket osztoztam szét borralalónak. Mindenem rongyos, piszkos, hogy ő egész éven át varrhat, foltozhat utánam, mert olyan hanyag, csintalan, szófogatlan, semmirevaló rossz gyerek vagyok!

Ó a mama a melléknevek osztogatásában valóságos mester. Ugy zudítja őket, hogy ember azaz fiu legyen az aki azt végig hallgatja szédülés nélkül. Jól van, most mindent eltűrlök. Belebuvok, nagybölcsen a könyveim közé és elgondolkozom: hányszor fogom én ismételni ezt az osztályt s hány évig nem látom én viszont, a dobosi pusztát a szekundák miatt.

(Vége)

Lapunk vezére. *Latinovits Pál* ny. főispán, orsz. képviselő befejezvé 4 heti nauheimi gyógykezelését, ma utókurára a karinthiai Seebodenre utazott.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügy-miniszter Somjai Béla dr. *őbecsei* járásbírósi jegyzőt az őbecsei járásbírósi mellett alkalmazott ügyészéi megbízottak állandó helyettesévé rendelte ki.

A zsabylai főszolgabíró szabadságon. Dr. *Széchenyi Tamás* zsabylai főszolgabíró a napokban kezdte meg 4 hétre terjedő szabadságát melynek egy részét Szliácson tölti.

Az őbecsei főszolgabíró, dr. *Balaton Gyula* megkezdvén szabadságát, a hivatal vezetését dr. *Kovachich Kálmán* tb. főszolgabíró vette át.

Egy járásbírósi tisztviselő bucsuztatása. Göthe Jakab topolyai járásbírósi tisztviselő nyugalomba vonulása alkalmából az ottani társadalom előkelő tagjai bucsubankétot rendeztek, melyen a járásbírósi népszerű vezetője, *Mészöly István* szép beszédben méltatta a távozó tisztviselő érdemeit. *Császár Péter* ny. főszolgabíró, dr. *Czirák Gyula* ügyvéd, *Sulyok* ig. tanító stb. a barátok érzelmeit fejezték ki.

Házasság. *Mayer Márton* gádori községi aljegyző eljegyezte *Vadász Gizit*, posta- és távirókiadónőt, néhai *Vadász József* kir. tanácsos, m. kir. pénzügyigazgató és neje: *Dalmay Gizella* leányát Zomborban.

Keller János gyáros eljegyezte *Mütter Annát* Palánkán.

Sebesi Geönczy Pál budapesti székesfővárosi műszaki tisztviselő eljegyezte *Kovács Paulát* tanítónőt Zsabylán.

Thulner Ferenc szabadkai tisztviselő feleségül vette *Basler Annát* Apatinban. Jegyepárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát *Szabadkán*.

Polgári iskolai tanítónők és tanítók áthelyezése. A közoktatásügyi miniszter Bodrogi Irén *apatini* polg. iskolai tanítónőt Segesvárra, *Dittler Róza palánkai* polg. iskolai tanítónőt Belényesre, *Helcz Edit* szászvárosi polg. iskolai tanítónőt *Ujvidékre*, *Fekete Zoltán* lippai polg. iskolai tanítót *Ujvidékre* helyezte át.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügy-miniszter jóváhagyta a kiskéri községi gazdakör alapszabályait.

Az újvidéki felső keresk. iskolához helyezte át a közokt. miniszter *Molnár Miksa* turóczi-szentmártoni felső keresk. isk. tanárt.

A kulai adóhivatalnál működő *Hahn József* adóhiv. gyakornokot a pénzügyminiszter a XI. fiz. osztályba ideig. min. adóisztitte nevezte ki.

Az árvizkárosultak javára Nagy Konsztantin ünnepséget rendeznek a szabadkai keresztény szociálista egyesület. A mozgalom élén *Vojnits Dezső* prépostplébános áll aki a nagyszabású ünnepség sikere érdekében értekezletre hívta össze az oitani társadalom vezetőit.

A garai káplán áthelyezése. Garai tudósítónk írja, hogy az érseki hatóság Gara község köztisztviselőiben álló káplánját *Berger Antal* ugyanebben a minőségben Szabadkára a szt. rókusi plébániára helyezte át. Mielőtt községünk-ből eltávozott, istentisztelet alkalmából hivatott érzékeny bucsut vett. Magasröptű beszédjét könnytelen hallgatták hívei, akiknek lelkületében mély sajnálkozást kelt a népszerű fiatal pap távozása.

Uj póstamesternő. A Zsabylán megüresedett póstamesternői állásra a kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Jánoky Irma*, helyettes póstamesternőt nevezte ki.

A szabadkai áll. tanítónőképzőintézetnél működő *Imets Irén* tanítónőt *Dévára* helyezte a közoktatásügyi miniszter.

Párba. Dr. *Frankovszky Gyula* ügyvéd és *Pewny Ferenc* okl. jegyző *Szivácon* — mint levezetők írja — karpárbaft vívtak, előbbi fején, utóbbi karján könnyebb sérülést szenvedett. A párbaft oka öszszeszóllalkozás volt.

állandóan a H. A. C. térfelén folyik le, a halasiak befelecszenek a játékba, egymásután két corneri érnek el, de egyikből sem születik goal. Az alnásiak azután szép összjátékkal ismét a másik térfélre terelik a játékot. Sterk centerét a kapus cornerre menti, azonban a sarokrugást a B. S. C. nem tudja kihasználni. Bajusz a halasiak centeré szökteti Földvári szélsőt, aki lefut remek centerelését, azonban Bedits hosszú rugással a tulsó oldalra küldi. Már 30 perce folyik a játék eredmény nélkül, mikor a Bácsalmásiak jobbösszekötője közelről helyezte goalt ló. Félidő 1:0 a B. S. C. javára.

A második félidőben H. A. C. az offenzív fél nagy fölényben van, mindenképen megpróbálkoznak kiegyenlíteni, de törekvésük Náray ügyes védésén megtörik. A H. A. C. csapatából kiváltak: Szüle, Földvári, Bajusz és a kapus, míg a Bácsalmásiaknál Balázsevi, Bedits és Náray voltak jók.

Szabadkai Munkás T. E. — Szabadkai Torna Club 2:0 (3:0) Bácska zombor uti pályáján történt meg az Sz. T. C. bemutatkozása és már az első szereplésével is megkedvelte magát az 500 főnyi közönséggel. Az eredmény máris szép teljesítménye az ifjú gárdának, mert tudás dolgában csöppet sem állt ellenfele mögött. Csúpnál állóképe segítük nem felelt meg a jóval szívósabb munkásokhoz képest. Jó bírót volt Marci (Bácska).

A Szegedi A. C. tisztviselő csapata vasárnap Magyarokánzásán barátságos mérkőzést játszik.

Magyarokánzásai Sport Egylet — Zentai Athletikai Club komb. 2:0 (1:0). Ez a maisch voiti a M. S. E. első nyilvános szereplése és mégis a vártnál szebb sikerrel járt. A kanizsaiak a játék elejétől kezdve fölényben vannak. A 7. percben Bainer beadásából Kafga helyezte goalt ló. A zentai csapat a lehető legdurvábban játszott és igazán Isten csodája, hogy a »lekedés« közben malőr nem történt. A második goalt a második félidőben Tóth Kafga átadásából lövi, a különben ügyes Müller kapujába. Ilyen haladás mellett még sok szép győzelmet és nagy jövőt jósolunk a törekvő, fiatal M. S. E.-nek.

A Magyarokánzásai S. E. f. hó 22-én gyűlést tartott, melyen a II. csapat kapitányául Breuner Andort választották meg.

Bácsföldvári A. C. — Csurogi A. C. 3:1 (2:0). Bácsföldvár goaljait Horváth Ferenc (2) és Botka Ferenc, a csurogiagét Szevin Antal rugta.

Ujvidéki Testgyakorlók Köre ifj. — Palánkai Athletikai Club 1:0.

Az ujvidéki testgyakorlók Köre I. csapata a verseci szerb Szokol csapatát 1:0 arányban legyőzte.

Temerini Torna Club — Csurogi Athletikai Club 3:0. A revange mérkőzést a második félidő 10. percében a bírót nagy jég-eső miatt lefűtülte.

A csantavéri Football Club lelkesen játszó csapata, nagyszámu érdeklődő előtt 3:0 arányban legyőzte a Szabadkai M. T. E. második csapatát.

A rovatvezető üzenetei: A bácsmegyei sportegyletek titkárait kérjük, hogy az egyleti tevékenység minden mozzanatáról tudósítást küldeni sziveskedjenek.

N. M., Temerin. Köszönjük. Egyéb tudósítást is szivesen vesszük.

KÖZGAZDASÁG.

Trágyaalásztás. Istállótrágyát alásztani legjobban lehet előhántóval ellátott ekével mely azt lefordítja és földdel betakarja. Tárcsáskével vagy porhanyítóval (tárcsásborona) nem lehet az istállótrágyát alásztani, hanem az elaprózva, összevágva a szalmastrágyát és földdel keveri, azért a talajfelületen sok trágya marad a mi semmiesetre sem előnyös és legfeljebb kertileg mivel területen volna indokolt.

Az istállóban kirugó lovaknak ezen rossz tulajdonsága ellen német gazdák következő eljárását ajánlanak. Kössünk az ilyen lónak mindkét hátsó lábára, közvetlen patája fölé 1—1 egyméter hosszú ugynevezett lóláncot, melynek végén az összekötésre alkalmas szij van, de csak oly lazán, hogy éppen le ne csuszson a patán. Ha így megláncolt csülökkel kirug a ló oly kellemetlenül fog hatni reá a lánccal zörgése, ide-oda csuszása (azt mondhatjuk, csiklandozza majd a lábát), hogy hamarosan felhagy a rugással, sőt ha egy hét multán le is csatoljuk a láncot, akkor sem fog már rugni. A lánccal nem akadályozza a lefekvésbe. Tessék kísérletet tenni.

Sertések tetve ellen ajánlatos az állatok bekenése halzsírral, mert ennek zsírja hosszabb ideig réteget alkotván a sertés bőrén, nemcsak a tetveket, de petéiket is megsemmisíti már egyszeri bekenés után. Ha azonban pár nap mulva még esetleg mégis észlelnénk sörkét vagy tetvet, akkor meg kell ismételni a bekenést. Halzsír minden nagyobb fűszerkereskedésben kapható de gyógyszerüzletben is lehet venni.

A méz, mint a patarepedés ellenszere. A méz és viasz sokoldalú használhatósága ismét szaporodott eggyel. A Schweizerische Bienenzuchtung legutóbbi száma szerint kitűnő szernek bizonyult a méz és a viasz keveréke a lovaknak a patarepedés ellen. A viaszt és a mézet egyenlő arányban lassu tűznél összeolvasztjuk s jól összekeverjük s a melegvízzel alaposan lemosott és megtisztított patát s azon előforduló repedéseket egy ecset segítségével jól bedörzsöljük s a hézagokat kitöltjük. Ismételt használat után a repedések eltűnnek s a pata gyönyörű kinézetű nyer.

Ragályos baromfibelegések oka. Hogy ha a baromfiudvar kicsi és már évek óta mint ilyen használatban van, akkor annak talaja már annyira átvédődött az apró jószág ürülékétől, hogy az a legkülönfélébb nyavalyáknak, betegségeknek tanyájává válhatik a kigőzölges, párolgás folytán, kivált a melegebb évszakban. Ezt gondoljuk meg, ha már több éven át ugyanezen területet használtuk baromfiudvarnak s iparkodjunk segíteni a bajon és pedig úgy, hogy legalább is egy ásónyomnyira ássuk fel az egész udvar talaját, hordassuk azt el a keveréktrágyára és hozassunk helyébe tiszta száraz földet s homokot. Akkor majd nem fognak a kis csibék rákásra hullani.

Szerkesztői üzenetek.

S. T., Topolya. Szabó Miklós a legtehetségesebb bácsmegyei írók egyike. Könyvét bátran megveheti. Értékes irodalmi terméket kap.

J. I., Zsabya. Ottani rendes tudósítónk már előbb küldte be.

Levelező, Gábor. Köszöni a szives meghívást. Ha utja arra viszi okvetlenül meglátogatja.

J. H. J. Eszék. Sorra kerül. Egyéb dolgait is régi szeretettel fogadjuk.

H., Kamenica. Intézkedtünk.

Cs. J., Petróc. Tudomásul vesszük.

»Mindég csak előre«. Nem használhatjuk.

T. H., Óbecse. Már megüzentük, hogy nem lehet.

S. V.-s. Megkíséréljük. De nem hisszük, hogy lehet.

M. Gy., Topolya. Ha az ön tudósítása azonos a csendőrségi jelentéssel, akkor önnek semmi baja történhetik. A sértet fél fogja a rövidebbet huzni, ha az ön nyilatkozatával meg nem elégszik.

Sz. M., Baja. Azok mind jóval előbb érkeztek be. Az öné is sorra kerül.

H. S., Zenta. Nem lehet.

Bajai levelek írója. A mult számban »Kritikusnak« szóló üzenet az ön 2 hét előtti levelére vonatkozik. Tudniillik, a jelzett levél harmadik bekezdése után kimaradt egy rész s így nincs meg a kellő összefüggés. Nyugodt lehet. ezt nem önnök fogják felróni.

Dr. L. G., Felsőkaból. Nem tudjuk, hogy ezidő szerint hol tartózkodnak. Z. ilyenkor Abbaziában szokott tartózkodni. A másíknak szóló levelet intézze Szabadkára, majd onnan továbbbítták.

S., Titel. Titelen és nem Títelen. A szedő hibája.

3505. szám./1913.

Hirdetmény.

Jánoshalma községben lemondás folytán megüresedett községi faiskolai

kertészi állás

elnyerése iránt a képesítést, eddigi működést igazoló s erkölcsi bizonyítvánnyal ellátott kérvények a községi előljáráshoz folyó évi augusztus hó 10-éig benyújthatók.

A javadalmazás: 360 korona évi készpénz fizetés, természetbeni lakás kert illetményvel s az eladott oltványok vétel árából 30% részesedési jutalék.

Jánoshalma, 1913. évi július hó 24-én.

Kopeczky Győző
jegyző.

Nagy (Pál) Sándor
bíró.

Eladó gyógyfürdő-szálloda

Melencén (Torontálmege) a gyógyfürdő közvetlen közelében ujonan épült »Szálloda és Vendéglő« 16. vendég-szobával, nagy konyha és étteremmel, korlátlan italmérsi engedéllyel, tervezett villany világítással, megfelelő pincze, jégverem, istálló, nagy felszer, szóval teljes berendezéssel, szabad kézből, örök áron azonnal

eladó.

Ezen szállodának 8 évi adómentessége van. Csak a fürdő idény alatt megközelítőleg, a folyó évi kedvezőtlen időjárást tekintve, forgalma 30000 koronára tehető.

Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást ad, a jelenleg ott alkalmazott Preller János, avagy Ruzsa Ferenc zentai szállodatulajdonos (Kard-utca 389. szám), aki levéli megkeresésre készséggel, szintén levéllileg válaszol. 3—1

Tanulók teljes ellátása.

Apatinban gyermektelen házaspárnál, hol a német nyelv elsajátítására is alkalom nyílik, kitűnő és olcsó ellátást kapna polgári iskolai tanuló vagy tanuló. Értésítést ad Winkler Péter Apatin, Vásár-utca. 3—1

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

89/13.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Vaskuton épített 2 iskola bekerítéséhez szükséges

kőmives és ács munkával

egybekötött, anyagszállítással együtt teljesítendő munkálatokra nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetünk f. évi aug. hó 11. d. e. 10 órára; melyre az ajánlatok »Vaskúti iskolák kerítése építésére tett ajánlat« címen nyújtandók be.

Az építkezésre vonatkozó tervrajz és költségvetés Vaskut község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Az árlejtés napján a munkálat a legkevesebért vállalkozónak fog azonnal átadatni, aki a költségvetésileg megállapított 2228 kor. 10 fill.-nek 10 % készpénzben köteles letenni.

Vaskut, 1913. július 25-én.

2—1

Előljárárság.

Vig Emil „Casinó“ szállodája

Palánkán
egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal
rendelkezik

Legelegánsabb
és legegyszerűbb

BUTOR

kiváló jó minőségben, legolcsóbban beszerezhető készpénzért és részletfizetésre

HAAS ÉS WEISZ

műbutor-asztalosok és kárpitosoknál

BAJA Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között.
Telefon-szám 143. ——— Telefon-szám 143.

13—25

MÉZ

Kitünő, tisztán kezelt **CSEMEGEMÉZET** szállít 5 kg-ros postabödőnnel, bérmentve utóvétel 9 koronáért, **szatmári Szabó István méhészte, Pankota.**

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántosontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **be-huzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Tervekkel, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 40—52

1368. sz./kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbokod községben üresedésbe jött **gyalogrendőri állásra**

pályázat hirdettetik.

A kérvények 1913. évi **augusztus hó 15-ig** nyújtandók be a községi elöljáróságnál. Javadalmazása: 600 korona készpénz, természetbeni ruházat és teljes felszerelés a községtől.

Bácsbokod, 1913. évi július hó 21-én.

Kiss Béla
jegyző.

2—2

Ispánovits József
bíró.

Téglagyár és szőlő eladás.

Ilok, Duna melletti községben **kör-téglagyár** és 6 ölnyi **mészégető,** valamint 3 ölnyi szőlő, azokhoz való felszerrelés és 3 lakházzal és felszereléssel **szabad kézből, a lehető legelőnyösebb feltételek mellett eladó.**

A téglagyár évenként 1—1½ millió téglát termel. Az üzem 20.000 koronán felüli évi tiszta jövedelmet biztosít.

A vételhez egyelőre 15—20000 kor. elegendő. A többi az ingatlanra jelzálogilag biztosítható. Fölvilágosítást ad a tulajdonos:

Leopold Heim
szénexporteur **Sarajevo.**

7—20

3713/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrog vármegye palánkai járásának **Dunabökény** nagyközségében megüresedett

II.-ik segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előirt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, valamint a német nyelvben való jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi szeptember hó 1-ig nyújtsák be.

Ezen állás javadalma évi 1000 korona fizetés és évi 200 korona állandó drágasági pótlék.

A választást később tűzöm ki.

Palánkán, 1913. július hó 22-én.

Zsigmond János
főszolgabíró.

Az egész vármegye
tudja már,

hogy

Soós Károly

artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek!
A legjobb időbeosztás

Szám: 2803—1913.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye zsablyai járásába kebeleztet **Csurog** nagyközségben üresedésben levő

II-od községi orvosi

állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. tc. 7. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi **augusztus hó 20-ik** napjáig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Az állás javadalmazása:

1. 1400 korona törzsfizetés és a törvényes korpótlék az állampénztárból.
2. 200 korona nyugdíjba beszámítható személyi pótlék a községtől.
3. 800 korona lakpénz.
4. 700 korona fuvarátalány.
5. A vágatási biztosítási teendővel járó szabályszerű díjak élvezete addig, amíg ezen folyamatban lévő ügy véglegesen rendeztetik.
6. Beteglátogatási és műtési díjak.

A választás iránt külön fogok intézkedni.

Zsablya, 1913. évi július hó 18-án.

Főszolgabíró szabadságon:

Molnár Imre
szolgabíró.

2—2

WEISZ LEÓ hitelügyi irodája
Szabadka.

Közvetíték Pénzkölcsönt

ház- és födbirtokokra,
tisztviselők fizetésére,
örökségekre és haszonélvezetekre.
Tisztviselők kölcsöneit konvertálok.
Házak vételét és eladását közvetítem.

Házasságokat közvetítek
Személyesen eljövök.

Szenttamás községtől.

2720.

1913. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Szenttamás község által 49538 korona 57 fillér előirányzati összeggel a község által szegények ellátása céljára építendő

szegényház építési munkálatainak

biztosítására alulírt előjáróság nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet, melyre árengedménnyel ellátott ajánlatok beadhatók.

Csakis az összes munkákra benyújtandó százalékos árengedményű ajánlatok fogadtatnak el.

Az építkezés a folyó évben tető alá helyezendő és 1914. évi október hó 1-ig befejezendő és átadandó.

Csak a 83000./III.—1907. B. M. szabályrendelet 18. §-ában kiadott minta szerint kiállított egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékának mintája ez:

„Községi Előjáróságnak

Szenttamás

Ajánlat a 2720./kig. 1913. számú versenytárgyalási hirdetményben kiírt szegényház építési munkálatokra.

Az ajánlat nem póstán, hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnek, póstán érkező ajánlat pedig az előjáróság címére mindkét esetben 1913. évi **augusztus hó 15-én** d. e. 9 óráig adandó be.

Az ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre az ajánlati összeg 5%-át bánatpénz fejében a községi pénztári helyiségben a községi pénztárnok kezeihez a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban letenni. A készpénz után a község kamatot nem fizet. A készpénzt azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapirokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapírok kamatszélvényei pedig esedékességük időpontjában kívánatra kiadandók, feltéve, hogy a letét letiltva nincs.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló **nyugta, esetleg a bánatpénz összegéről szóló postai feladóveny** csatolandó az ajánlathoz.

A versenytárgyalás Szenttamás község tanácsstermében 1913. évi augusztus 16-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok felfognak bontatni, mely versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A munkafeltételek, részlettervek, költségvetés, rajz a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A 83000./III. 1907. B. M. szabályrendelet 16. §-ának 11. és 14. pontjában foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor alulírt hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat a lakhelyük, cégük, vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által egy évi időtartamra és csakis a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvénnyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonyítvány az iparkamara által zárt borítékban közvetlenül alulírott előjáróság címére küldendő. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Alulírott előjáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson és így a munkálat odaitételese felett a községi képviselőtestület fog dönteni.

A munka elnyerője minden tekintetben a községre érvényes 83000./907. III. B. M. számú **közszállítási szabályrendelet összes határozmányai kötelezők.**

A vállalatból eredő bélyeg, irás, átadási és átvételi költségek egyedül a vállalkozót terhelik.

Egyebekben a képviselőtestület által elfogadott árlejtési feltételek mindenben kötelezők.

Kelt Szenttamáson, 1913. július 26-án.

Ivánits Izidor
jegyző.

Dungyerszki Nesztor
bíró.

B I R T O K bérbeadás.

A **csertői hitbizományhoz** tartozó, Somogy megyében fekvő vasutállomástól 10 km. levő **magyarlukafai** gazdaság f. év szeptember hó 15-ikétől 9 évre bérbeadatik a következő művelési ágak szerint:

Belsőség á 1200 ölével.	7 H 0588 öl,
Szántó	598 H 1190 öl,
Rét	70 H 0072 öl,
Legelő	56 H 0242 öl,
Kert	18 H 0561 öl,

Összesen .751 H 0253 öl,

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Niederhauser István
főintéző.

Csertő, u. p. Szigetvár.
4—3

4892.—1913.

Pályázati hirdetmény.

Topolya nagyközségben lemondás folytán megüresedett, évi 1500 korona fizetéssel egybekötött

IV-ik segédjegyzői

állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. szakaszában, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. szakaszában előírt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1913. évi **augusztus hó 15-ik** napjáig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választási határnap kitűzése iránt a pályázati határidő lejártával fogok intézkedni.

Topolya, 1913. évi július hó 19-én.

Dr. Fratricsevits István

2—2

főszolgabíró.

Olcsó és jó csakis

Wiedl János Versecz
(Temesvári-ut 14.)

bor- és pálinkanagykereskedésében kapható.

Szilva pálinka, egyszer égetve 50, 56, 62, 70, 78, 84 fill. literenként.

Szilva pálinka duplán égetve 1 K 20, 1 K 30, 1 K 60 literenként.

Törköly egyszer égetve 40, 46, 52, 56, 65, 72 fillér literenként.

Törköly duplán égetve 1 K, 1 K 10, 1 K 50 literenként.

Bor idei, fehér és siller 38—40 fill. litr.

Ó bor fehér 64—70 fillér literenként.

Ó bor vörös és siller 54—64 fill. litr.

A cég kölesön hordóiban, melyek azonnal kiürítendőek és bérmentve vissza küldendőek.

Pálinka 25 litertől, bor 50 litertől kezdve szállítatik. 12—1

Kívánatra 1/2 literes mintát is küldünk önköltséges árban, utánvétellel.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

TRAPPISTA sajt

apró kerekben, legfinomabb minőségben
== kilója 2.60 fillér. ==

EMENTHALI sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
== kilója 2.20 fillér. ==

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Friss teavaj és tyúktojás

legolcsóbban itt kapható.

A palánkai járás főszolgabirájától.

ad 2425/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásának **Szépliget** nagyközségében lemondás folytán megüresedett községi

jegyzői állásra

folyó évi április hó 20-án 1916/913. szám alatt kelt intézkedéssel kiírt pályázat határidejét — az eddigi pályázók igényeinek épségben tartása mellett — folyó évi augusztus hó 12-éig meghosszabbítottam és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. §-a, illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi **augusztus hó 12-éig** hozzám nyujtsák be.

Az állással egybekötött javadalmazás a következő:

1. Évi 2540 korona készpénzfizetés, (a melybe a községi gyámpénztár kezeléseért járó tiszteletdíj, valamint a természetben kiszolgáltatandó 20 mm. buza és 21 köbméter kemény tűzifa váltására is be van számítva).

2. Szabad lakás, (amelyet a község tartozik mindenkor jókarban fentartani és a mely után a házadót a község fizeti).

3. 199 □-öl házikert, 418 □-öl szérüs kert, 640 □-öl szőlő és 16 1025/1600 hold szántó föld és legelő illetmény haszonélvezete, mely földek után az adót a jegyző köteles fizetni.

4. A magánmunkálatokért szedhető díjak.

A választás kitűzése iránt külön fogok intézkedni.

Palánkán, 1913. július hó 28.

Zsigmond János
főszolgabíró

KOHN ARNOLD

sirkóraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

=====

„Otthon“-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes **szobák**; jó és olcsó **étkezés**; gondos kiszolgálás.

A palánkai járás főszolgabirájától.

2166. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásához tartozó és közel 4000 lakossal bíró **Bácstóváros** nagyközségében megüresedett községi

orvosi állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1908. évi 38. t. c. 7. §. értelmében előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi **szepember hó 1-ig** nyujtsák be.

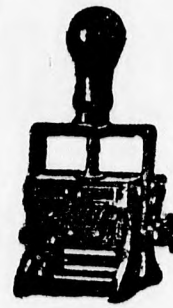
Ezen állás javadalmazása évi 1600 korona törzsfizetés, 800 koronáig emelkedő nyugdíjba beszámítandó, 200 kor. ötödéves korpótlék, évi 600 korona lakpénz, (amíg a község a lakást természetben nem szolgáltatandja) — a szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási és egyéb díjak, végül a község által megszavazott törvényhatósági jóváhagyást nyert évi 500 korona pótlék.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Palánkán, 1913. július hó 28-án.

Dr. Ritter Gyula,
tb. főszolgabíró.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsényomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyei Gazdasághivatal szálkítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: szerdán egész nap, hétfőn, pénteken délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

A palánkai járás főszolgabirájától.

2963/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásának **Szépliget** nagyközségében az

irnok, végrehajtói állás

lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra a pályázók elégtelensége miatt újból pályázatot hirdetek.

Felhívom, hogy képzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **szepember hó 1-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Ezen állás javadalma:

1. Évi 850 korona törzsfizetés.

2. Évi 150 korona drágasági pótlék.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Palánkán, 1913. július hó 28-án

Zsigmond János
főszolgabíró.

Kajszinbarack

remek szép, nagy példányok, befőzés és lekvár céljára, öt kilós póstakosárral 4.—, métermázsánként 60 korona, nagyon szép nagyszemű ringlő öt kilós póstakosár 4.—, métermázsánként 56 korona. Cukordinnye a legfinomabb turkesztán és ananaszfajokból, öt kilós póstakosárral 5 korona, métermázsánként 70 korona. Szállítás utánvétel bérmentetlenül **Mészáros József** által **Nyiregyháza, Zöldségtér.** 5—2